

הנחיה מקצועית 98/1

הטיפול החשבונאי בעלויות הכרוכות בהתאמת תוכנות מחשב

לשנת 2000

תקני החשבונאות וההנחיות המקצועיות המפורסמים על ידי המוסד לתקינה חשבונאית אינם חלים על פריטים לא מהותיים.

המבוא ודברי ההסבר שבהנחיה מקצועית זו אינם באים להוסיף על כללי החשבונאות המצויים בגוף ההנחיה או לגרוע מהם. במקרה של שוני בין האמור במבוא או בדברי ההסבר לבין האמור בגוף ההנחיה, הוראותיו של האחרון הן המחייבות.

מבוא

1. רוב התוכנות והמערכות הממוחשבות הקיימות אינן מסוגלות להבחין בין השנים שעד שנת 2000 לשנים שמשנת 2000 ואילך. הסיבה לכך היא ששדה התאריך מקצה לנתון השנה שתי ספרות בלבד ולפיכך אינו מאפשר להבחין בין שנים הזוהות בשתי ספרותיהן האחרונות אך שייכות למאות שונות. היעדר היכולת להבחין בין השנים צפוי לגרום לשיבושים רבים, עד כדי קריסה מוחלטת של מערכות המחשב, אם הבעיה לא תיפתר לפני שנת 2000. עלויות התאמת התוכנות הקיימות עשויה להיות משמעותית ביותר בארגונים רבים.
2. גופי תקינה חשבונאית בעולם נתנו את דעתם לבעיה. כך, למשל, הביעו את דעתם בנושא וועדת הפרשנות של הוועדה הבינלאומית לתקנים חשבונאיים (6 SIC מיוני 1998) וצוות המשימה לבעיות מזדמנות של ה-FASB (EITF 96-14 מיולי 1996).
3. לשכת רואי חשבון בישראל הגישה למוסד לתקינה חשבונאית הצעה בדבר כללי הטיפול החשבונאי בעלויות המעבר לשנת 2000. הנחיה מקצועית זו מאמצת בעיקרה את הצעתה של לשכת רואי חשבון והיא עקיבה עם המלצותיהם של גופי התקינה בעולם.
4. ההנחיה מתייחסת לדרך הטיפול החשבונאי בעלויות ההתאמה של תוכנות מחשב קיימות לבעיית שנת 2000.

הנחיה מקצועית 98/1
אוגוסט, 1998

5. הנחיה זו מהווה הבעת עמדה של המוסד לתקינה חשבונאית, על פי סי' 14 להסכם ההקמה שלו.

ההנחיה

6. הגדרה

עלויות המעבר: העלויות החיצוניות והעלויות הפנימיות התוספתיות הדרושות כדי להתאים ולהסב את התוכנות הקיימות המשרתות את התאגיד כך שתוכלנה להבחין בין שנים המשתייכות למאה ה-20 לבין שנים המשתייכות למאה ה-21.

7. הטיפול החשבונאי

א. עלויות המעבר תירשמנה בדוח רווח והפסד כהוצאות שוטפות בעת התהוותן (as incurred).

ב. הווננו עלויות מעבר בתקופות דיווח קודמות, יימחק לאלתר הסכום שהוון ויירשם כהוצאה שוטפת בדוח רווח והפסד.

8. גילוי

בביאורים לדוחות הכספיים יינתן גילוי באשר לעלויות המעבר הצפויות כדי להשלים את התאמת התוכנות לשנת 2000.

9. תחילה

תוקפה של הנחיה מקצועית זו מיום פרסומה.

דברי הסבר

10. הגדרת עלויות המעבר מייחדת את הטיפול החשבונאי הקבוע בהנחיה מקצועית זו לעלויות ששימשו לפתרון בעיית המעבר לשנת 2000, להבדיל מהשקעה בתוכנות חדשות המעניקות יתרונות אחרים ביחס לתוכנות הקיימות, פרט לפתרון שהן מציעות לבעיית שנת ה-2000. לפיכך, אין עלויות המעבר כוללות עלויות הכרוכות בהשבחת התוכנות הקיימות המעניקות יתרונות אחרים לתוכנות הקיימות, מעבר לפתרון שהן מציעות לבעיית שנת ה-2000.

11. עלויות המעבר, על פי הגדרתן, אינן מתייחסות גם ל- (1) עלויות הסבה של תוכנה שנועדה למכירה; (2) רכישת חומרה או תוכנה לצורך החלפת מערכות קיימות; ו- (3) ירידת ערך או הפחתת ערכם של נכסים קיימים כתוצאה מבעיית שנת 2000.

12. דוגמאות לעלויות מעבר חיצוניות הן תשלומים לחברות שירות ולחברות תוכנה. דוגמאות לעלויות פנימיות תוספתיות הן שכרם של עובדים נוספים שנשכרו לצורך בדיקת התוכנות והסבתן ושכר בגין שעות נוספות ששולם לעובדים קיימים.

13. נבחנו מספר אפשרויות לטיפול בעלויות המעבר :
- א. הכרה בעלויות המעבר כהוצאות תקופתיות בעת התהוותן.
 - ב. הכרה בעלויות המעבר השוטפות כהוצאות תקופתיות תוך יצירת הפרשה בגובה עלויות המעבר הצפויות.
 - ג. רישום עלויות המעבר כנכס ("הוצאות נדחות") שיופחת החל משנת 2000 על פני תקופת זמן מסוימת.
14. חלופה ב' שעל פיה נוצרת התחייבות בגין עלויות המעבר הצפויות אינה מהוות טיפול חשבונאי נאות שכן אין בעצם הצורך לשאת בעלויות המעבר משום התחייבות. אמנם, ברור שהשקעת עלויות אלו חיונית כדי לאפשר לעסק להמשיך להתקיים. ואולם, אין העסק חב סכום זה לגורם כלשהו וכן אין העלות תוצאה של אירוע כלשהו בעבר. עלויות המעבר אינן שונות מבחינה זו מעלות תפעולית אחרת כלשהי שהשקעתה בעתיד נחוצה כדי לאפשר את המשך פעילותו של העסק.
15. חלופה ג' אינה הולמת שכן עלויות המעבר באות כדי לאפשר את המשך ההפעלה של מערכת התוכנות הקיימת ללא שיבושים. מאחר שהמטרה בהשקעת העלויות היא לשמור על הקיים ולא לשפר אותו, הרי שאין השקעה זו מביאה לתועלת עתידית נוספת מעבר להמשך התפקוד של התוכנות הקיימות, ולפיכך אינה יוצרת נכס כלשהו.
16. הגילוי של עלויות המעבר הצפויות נחוץ כדי לאפשר למשתמש בדוחות הכספיים לעמוד על ההשפעה שתהיה לעלויות אלו על מצבו הכספי ותוצאות פעילותו של התאגיד. בגלל האופי החד-פעמי של עלויות אלה, מידע בדבר ההוצאה בתקופת הדיווח והסכום המצטבר שהוצא בגינם לסוף תקופת הדיווח, יהיה אף הוא לתועלת למשתמשים בדוחות.